

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2013

květen 2013

AKTUÁLNÍ TÉMA

Nepřípustnost obtěžování pohledem

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. 22 Cdo 583/2011

Občanskoprávní a obchodněprávní kolegium Nejvyššího soudu schválilo stanovisko soudu k otázce narušování soukromí vlastníka nebo uživatele nemovitosti. Stanovisko vychází z rozhodnutí jednoho ze senátů soudu z října 2012. Podle § 127 odst. 1 obč. zák. se vlastník věci musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv (tzv. imise). Soud dovodil, že imise mohou být imateriální (srov. obrat „se musí zdržet všeho, čím by ... obtěžoval jiného“), tedy **imisi může být za určitých okolností i obtěžování pohledem.**

Aby bylo možno obtěžování pohledem považovat za imisi, muselo by jít o mimořádnou situaci, při které by bylo soustavně a závažným způsobem narušováno soukromí vlastníka nebo uživatele sousední nemovitosti; zpravidla by šlo o případy, kdy vlastnické právo by bylo zneužíváno k nahlížení do sousední nemovitosti za účelem narušování soukromí sousedů anebo by došlo ke stavební změně, umožňující nahlížení do dosud uzavřených prostor, přičemž tuto změnu by neodůvodňovaly oprávněné zájmy toho, kdo změnu provedl. Uvedené pravidlo **musí tím spíše platit pro fotografování a filmování osob**; v takovém případě jde totiž v jistém smyslu o „obtěžování pohledem“, umocněné tím, že tento pohled je zachycen technickými prostředky. Lze proto konstatovat, že je-li fotografováním nebo pořizováním jiného obrazového záznamu soustavně a závažným způsobem narušováno soukromí vlastníka nebo uživatele nemovitosti, jde o imisi ve smyslu § 127 odst. 1 obč. zák.

Ochrany proti takovým imisím se lze domáhat vedle žaloby na zdržení se takového jednání i žalobou na ochranu osobnosti.

Z OBČANSKÉHO PRÁVA

Promlčení pravomocně přiznaných úroků z prodlení

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 31 Cdo 2160/2012

Občanskoprávní a obchodněprávní kolegium Nejvyššího soudu uvedeným rozsudkem sjednotilo dosud nejednotnou rozhodovací činnost českých soudů ve věci promlčení pravomocně přiznaných úroků z prodlení.

Z § 110 odst. 3 občanského zákoníku vyplývá, že právo na úroky a opětující se plnění, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí soudu nebo byla písemně uznána, se promlčuje po třech letech. Tato úprava tudíž stanoví promlčecí dobu jen ve vztahu k úrokům splatným po právní moci rozhodnutí (případně po uznání). Z hlediska promlčení je proto třeba zvlášť posuzovat právo na úroky z prodlení splatné do právní moci rozhodnutí soudu, jímž úroky byly přiznány, a zvlášť právo na úroky z prodlení, jejichž splatnost nastala po právní moci tohoto rozhodnutí; zatímco první se promlčují podle § 110 odst. 1 obč. zák. v promlčecí době deseti let po právní moci rozhodnutí, jímž byly úroky přiznány, pro druhé platí tříletá promlčecí doba běžící od právní moci rozhodnutí.

Nejvyšší soud v souladu se svojí dřívejší judikaturou však vysvětlil, že povinnost platit úroky z prodlení se splněním dluhu nevzniká samostatně (nově) za každý den trvání prodlení, ale jednorázově v den, kterým se dlužník ocitl v prodlení se splněním závazku. Z toho vyplývá, že **uplyne-li od právní moci rozhodnutí** soudu nebo jiného orgánu, jímž úroky, úroky z prodlení nebo jiná opětující se plnění, byly přiznány, **doba tří let, promlčí se v tomto případě celý nárok na úroky**, úroky z prodlení nebo jiná opětující se plnění, která se jako nárok promlčují a jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí.

Neobstojí proto názor vyjádřený v usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 5308/2007, že vznese-li povinný námitku promlčení přiznaných úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí, bude třeba za promlčené podle § 110 odst. 3 obč. zák. považovat právo na plnění úroků z prodlení splatných po právní moci rozhodnutí soudu a starších než tři roky. Nejvyšší soud se tak - pokud jde o běh tříleté promlčecí doby podle § 110 odst. 3 obč. zák. - odchyluje od tohoto závěru, a naopak se ztotožňuje s právním názorem, jež soud zaujal v usnesení sp. zn. 20 Cdo 1936/2010, a to, že je-li vznesena námitka promlčení práva na úroky z prodlení splatné po právní moci rozhodnutí, **běží tříletá promlčecí doba** podle § 110 odst. 3, věty za středníkem obč. zák. **od právní moci rozhodnutí** a že v takovém případě se **právo na plnění úroků z prodlení promlčí „jako celek, tedy do zaplacení“**.

Vyklizení družstevního bytu

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 4. 2013, sp. zn. 26 Cdo 3177/2012

Nejvyšší soud řešil vzájemný vztah dvou soudních řízení, a to řízení o určení neplatnosti usnesení členské schůze družstva, kterým bylo rozhodnuto o vyloučení člena z družstva (čímž zaniká nájemní smlouva na družstevní byt), a řízení o vyklizení tohoto bytu tímto členem družstva. V daném případě bylo pravomocně rozhodnuto o tom, že usnesení členské schůze družstva, která rozhodla o vyloučení člena, je platné. Na základě toho podalo družstvo na člena žalobu na vyklizení bytu. Člen družstva se však bránil proti rozhodnutí žalobou o to, že usnesení členské schůze je platné, dovoláním (mimořádným opravným prostředkem) a poukazoval, že do doby, než bude o dovolání rozhodnuto, nemůže řízení o vyklizení bytu běžet, tím méně může být případné rozhodnutí o vyklizení exekučně vymáháno. Nejvyšší soud stěžovateli dal za pravdu a uvedl, že **přerušeno řízení o vyklizení bytu musí trvat až do rozhodnutí soudu**

o mimořádném opravném prostředku v řízení o určení neplatnosti usnesení členské schůze družstva o vyloučení člena z družstva a pokud by dovolání bylo vyhověno a předchozí rozhodnutí soudů zrušena, řízení musí být přerušeno až do doby, kdy soudy opětovně rozhodnou o určení platnosti nebo neplatnosti usnesení členské schůze družstva, kterým byl člen z družstva vyloučen.

ZE SPRÁVNÍHO PRÁVA

Veřejný zájem při výstavbě bytů

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 10. 5. 2013, sp. zn. 6 As 65/2012

Ministerstvo životního prostředí v případě výstavby v oblasti přírodní památky Milíčovské rybníky a les na pražském Jižním Městě nedostatečně odůvodnilo, že zájem na výstavbě bytů je skutečně veřejným zájmem (a nejen soukromým zájmem investora, developerské společnosti) a že tento zájem převažuje nad veřejným zájmem na ochraně zvláště chráněných živočichů.

Takový je názor Nejvyššího správního soudu ve věci společnosti Skanska a.s., které v roce 2008 ministerstvo povolilo výjimku podle zákona o ochraně přírody a krajiny pro realizaci stavby obytných domů v oblasti přírodní památky Milíčovské rybníky a les na pražském Jižním Městě. Výjimka byla udělena z obecného zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů; konkrétně ze zákazu rušit a poškozovat sídla užívaná živočichy – skokanem skřehotavým (kriticky ohrožený druh), kuňkou ohnivou, skokanem zeleným, čolkem obecným, čolkem velkým, ještěrkou obecnou, slepýšem křehkým a ledňáčkem říčním (silně ohrožené druhy). Proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí brojilo občanské sdružení Hezké Jižní Město, kterému Nejvyšší správní soud dal za pravdu. Soud uvedl, že **veřejný zájem musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti a musí být přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého**. Veřejný zájem je přitom třeba vyvodit z právní úpravy, z právní politiky a z posouzení různých hodnotových hledisek podle úkolů veřejné správy v příslušné oblasti (sociální, kulturní, ochrany životního prostředí apod.).

V posuzovaném případě je podle soudu nesporným veřejným zájmem ochrana zvláště chráněných živočichů, protože napadené správní rozhodnutí je rozhodnutím o udělení výjimky z obecného zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje těchto živočichů, přičemž předmětná výjimka byla udělena soukromé společnosti, která hodlá realizovat svůj investiční záměr, jehož cílem je s největší pravděpodobností její zisk. **Skutečnost, že vedlejším důsledkem podnikatelské činnosti developera je uspokojení bytové potřeby jejích zákazníků, ještě nemusí vytvářet odpovídající sociální veřejný zájem.**

Regulace videoloterijních terminálů obcemi

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 6. 5. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2315/12

Ústavní soud vydal v krátké době další rozhodnutí, kterým potvrdil **pravomoc obcí regulovat na svém území provozování videoloterijních terminálů (VLT)**. Ústavní soud tím vyhověl stížnosti města Klatovy, které brojilo proti postupu Ministerstva financí. Ústavní soud potvrdil, že ministerstvo mělo a má povinnost zahájit přezkumná řízení podle § 43 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb. (loterijní zákon) v případě těch svých rozhodnutí o povolení provozu VLT, která se dostala do rozporu s obecně závaznými vyhláškami obcí, v nichž obce realizovaly pravomoc k omezování provozu hazardu na svém území.

K tomuto postupu ostatně Ústavní soud vyzval ministerstvo již ve svých dřívějších nálezech, v nichž se zabýval pravomocí obcí k regulaci provozování VLT poprvé. Již tehdy Ústavní soud konstatoval, že § 43 odst. 1 loterijního zákona jednoznačně stanoví **povinnost zrušit vydané povolení**, nejen tehdy, kdy dodatečně vyjdou najevo okolnosti, pro které by nebylo možné loterii nebo jinou podobnou hru povolit, ale i **tehdy pokud** tyto okolnosti nastanou až v průběhu provozování povoleného zařízení. Takovými okolnostmi je nepochybně také skutečnost, že **obec vydá obecně závaznou vyhlášku obce, která umístění VLT na svém území omezí**.

Ústavní soud proto uzavřel, že Ministerstvo financí svým odmítavým postojem ve vztahu k zahájení přezkumných řízení porušilo právo města Klatovy na samosprávu garantované čl. 8 a 100 odst. 1 Ústavy ČR, a navíc nerespektovalo předchozí nálezy Ústavního soudu, porušilo i čl. 89 odst. 2 Ústavy ČR. Ústavní soud nyní ministerstvu výslovně přikázal, aby přezkumná řízení zahájilo. Byť tento výrok se týká pouze těch rozhodnutí, jež se dotýkají města Klatovy, názor Ústavního soudu, ostatně již vyjádřený opakovaně, dopadá též na situace ostatních obcí, které se ocitají ve stejném postavení jako stěžovatelské město. Sám Ústavní soud vede obdobná řízení o stížnostech měst Židlochovice a Frýdlant na Ostravici.

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2013